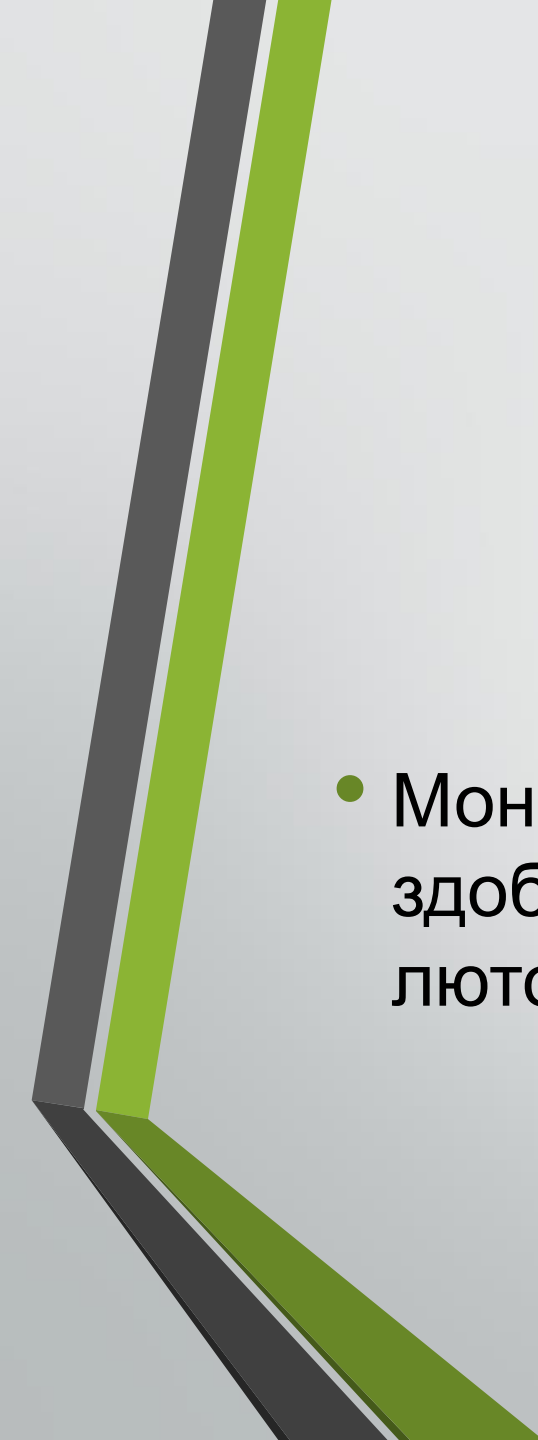

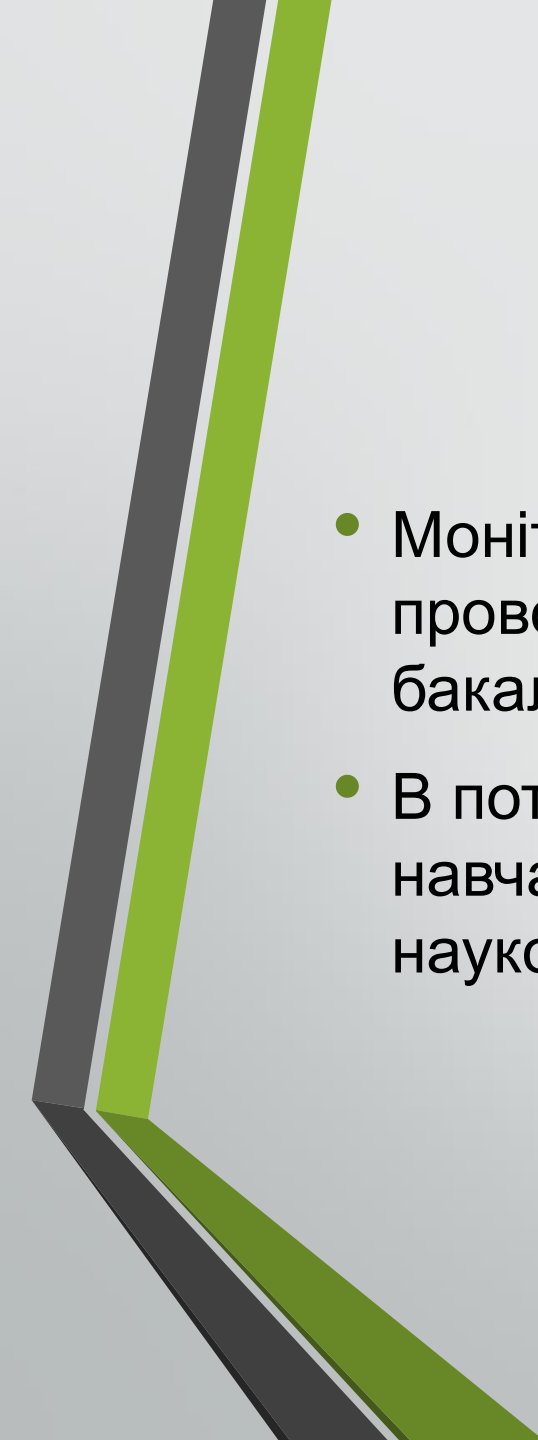
Про результати моніторингу якості організації самостійної роботи здобувача

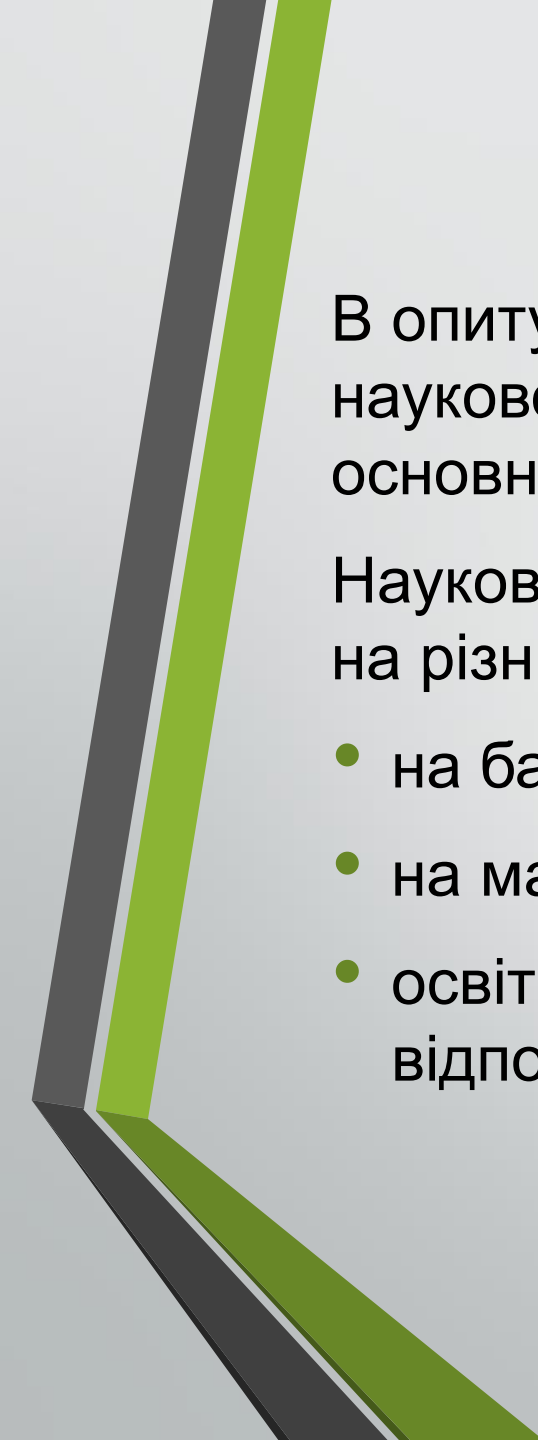
**Митрофанова Г.Я.,
голова Комітету з якості академічних стандартів**

**Шкура І.С.,
проректор із забезпечення якості вищої освіти**

**Гавяда В.В.,
керівник секретаріату Комітету з якості
академічних стандартів**

-
- Моніторинг якості організації самостійної роботи здобувача проводився шляхом опитування протягом лютого-березня 2021 р., в електронному вигляді

-
- Моніторинг якості організації самостійної роботи здобувача проводився в Університеті двічі зі здобувачами, які навчаються на бакалаврському рівні вищої освіти.
 - В поточному опитуванні взяли участь 69 здобувачів, які навчаються за магістерським (47 осіб (68,1%)) та освітньо-науковим (22 здобувача (31,9%)) рівнями вищої освіти

В опитуванні взяли участь 68 викладачів, що становить 56,7% науково-педагогічних працівників, які працюють в Університеті за основним місцем роботи.

Науково-педагогічні працівники – учасники опитування, викладають на різних рівнях вищої освіти:

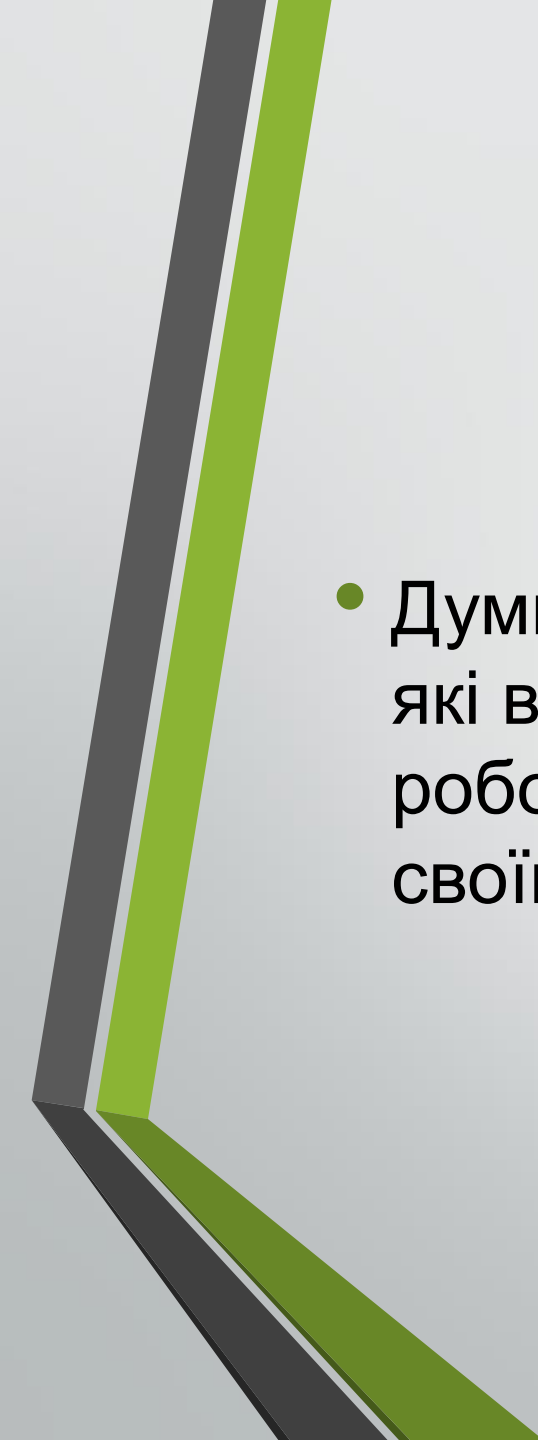
- на бакалаврському – 65 опитаних (95,6%),
- на магістерському рівні – 38 осіб (55,9%),
- освітньо-науковому рівні вищої освіти – 9 викладачів (13,2%), відповідно організують самостійну роботу здобувачів

Труднощі, які виникають у студентів в ході виконання самостійної роботи

Труднощі	Викладачі			Здобувачі		
	Кількість відповідей	Відсоток	Місце	Кількість відповідей	Відсоток	Місце
Відсутні вміння працювати самостійно	54	<u>79,4%</u>	1	2	2,9%	10
Дефіцит часу на самостійну роботу	21	30,9%	5	46	<u>66,7%</u>	1
Не вистачає вміння пов'язувати теоретичні знання з практикою	35	<u>51,5%</u>	3	8	11,6%	7
Часто потрібна допомога викладача	24	35,3%	4	8	11,6%	7
Складності у виділенні головного у матеріалі, що досліджується	20	29,4%	6	13	18,8%	5
Важко відновити в пам'яті інформацію, особливо, якщо вона перевантажена науковими термінами	11	16,2%	7	17	<u>24,6%</u>	3

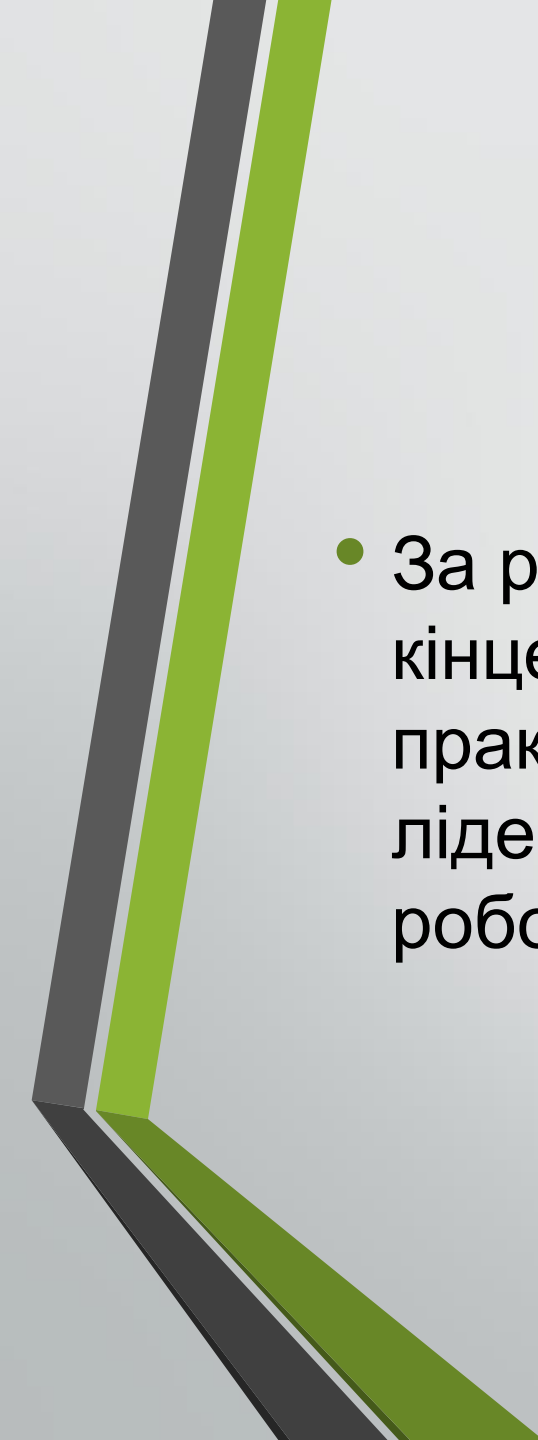
Труднощі, які виникають у студентів в ході виконання самостійної роботи

Труднощі	Викладачі			Здобувачі		
	Кількість відповідей	Відсоток	Місце	Кількість відповідей	Відсоток	Місце
Відсутність необхідної літератури в бібліотеці Університету	5	7,4%	10	5	7,2%	9
Обмежений доступ до електронних бібліотек	6	8,8%	9	8	11,6%	7
Обмежений доступ до видань, які індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science	4	5,9%	11	11	15,9%	6
Невміння рівномірно розподіляти своє навантаження протягом семестру	48	<u>70,6%</u>	2	16	23,2 %	4
Великий обсяг завдань не співвідноситься з бюджетом часу здобувача	7	10,3%	8	19	<u>27,5%</u>	2
Завдання мають не чіткі вказівки щодо алгоритму їх виконання	5	7,4%	10	7	10,1%	8

-
- Думка науково-педагогічних працівників щодо труднощів, які виникають у здобувачів в ході виконання самостійної роботи, не співпадають з труднощами, які здобувачі, в своїй більшості, зазначають як такі

Фактори, що позитивно мотивують здобувача до самостійної роботи

Фактори	Викладачі			Здобувачі		
	Кількість відповідей	Відсоток	Місце	Кількість відповідей	Відсоток	Місце
Усвідомлення найближчих і кінцевих цілей навчання	45	<u>66,2%</u>	3	45	<u>65,2%</u>	1
Усвідомлення теоретичної і практичної значущості засвоєних знань	48	<u>70,6%</u>	2	32	<u>46,4%</u>	3
Емоційна форма викладу навчального матеріалу	30	44,1%	7	24	34,8%	6
Новизна навчального матеріалу	34	50%	5	31	44,9%	4
Професійна спрямованість навчальної діяльності	55	<u>80,9%</u>	1	31	44,9%	4
Підтримання пізнавального інтересу	41	60,3%	4	36	<u>52,2%</u>	2
Підтримання позитивного психологічного клімату в навчальній групі	31	45,6%	6	26	37,7%	5
Відповідність науковим інтересам	19	27,9%	8	22	31,9%	7

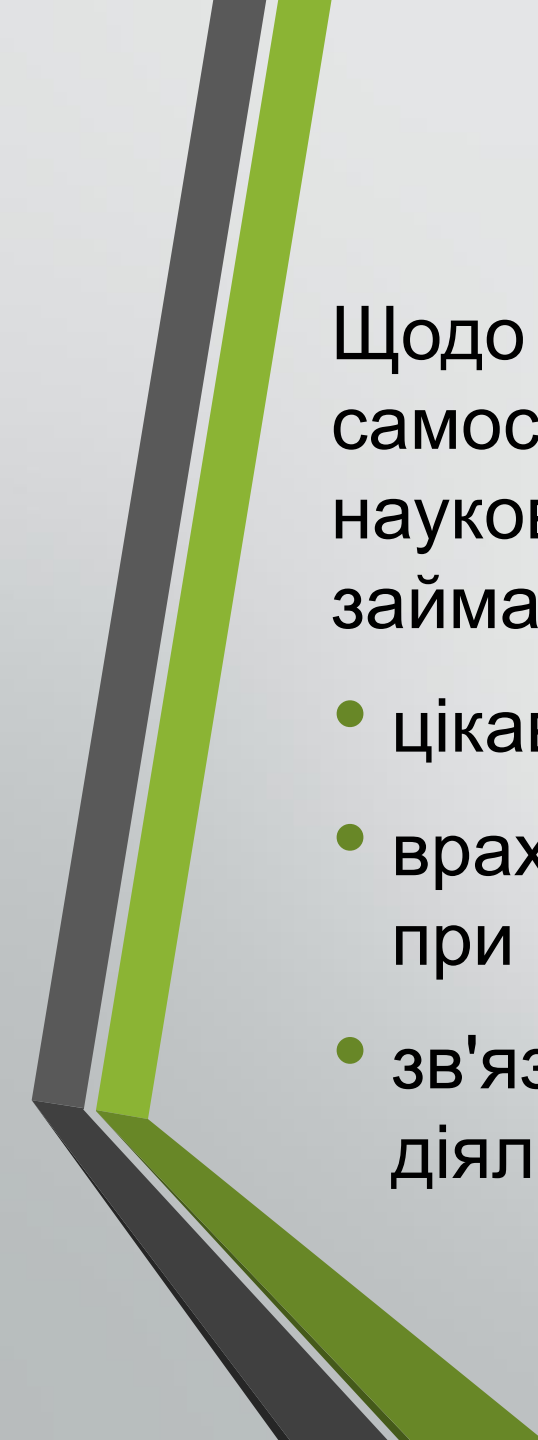
-
- За результатами опитування усвідомлення найближчих і кінцевих цілей навчання та усвідомлення теоретичної і практичної значущості засвоєних знань – є факторами–лідерами щодо мотивації здобувачів до самостійної роботи, як на думку викладачів, так і здобувачів

Ефективні методи педагогічного стимулювання самостійної роботи здобувача

Варіант відповіді	Викладачі			Здобувачі		
	Кількість відповідей	Відсоток	Місце	Кількість відповідей	Відсоток	Місце
Врахування результату виконання самостійної роботи при підсумковій оцінці	50	<u>73,5%</u>	2	32	<u>46,4%</u>	3
Зв'язок результатів самостійної роботи з професійною діяльністю	47	<u>69,1%</u>	3	44	<u>63,8%</u>	2
Зв'язок результатів самостійної роботи з тематикою наукових досліджень	17	25%	7	24	34,8%	4
Цікаве завдання	58	<u>85,3%</u>	1	60	<u>87%</u>	1
Диференційоване завдання	14	20,6%	9	9	13%	10

Ефективні методи педагогічного стимулювання самостійної роботи здобувача

Варіант відповіді	Викладачі			Здобувачі		
	Кількість відповідей	Відсоток	Місце	Кількість відповідей	Відсоток	Місце
Враховання результату виконання самостійної роботи в проміжній атестації студентів	23	33,8%	5	13	18,8%	6
Публічне схвалення, похвала	33	48,5%	4	10	14,5%	9
Висока оцінка	20	29,4%	6	16	23,2%	5
Вимогливість викладача	16	23,5%	8	12	17,4%	7
Посильне завдання	16	23,5%	8	11	15,9%	8
Незадовільна оцінка	3	4,4%	10	1	1,4%	11

Щодо ефективних методів педагогічного стимулювання самостійної роботи здобувача перші три позиції як у науково-педагогічних працівників, так і здобувачів, займають наступні методи:

- цікаве завдання,
- врахування результату виконання самостійної роботи при підсумковій оцінці,
- зв'язок результатів самостійної роботи з професійною діяльністю

Спрямованість тем навчальних дисциплін, які повинні вноситися на самостійне вивчення, на думку науково-педагогічних працівників

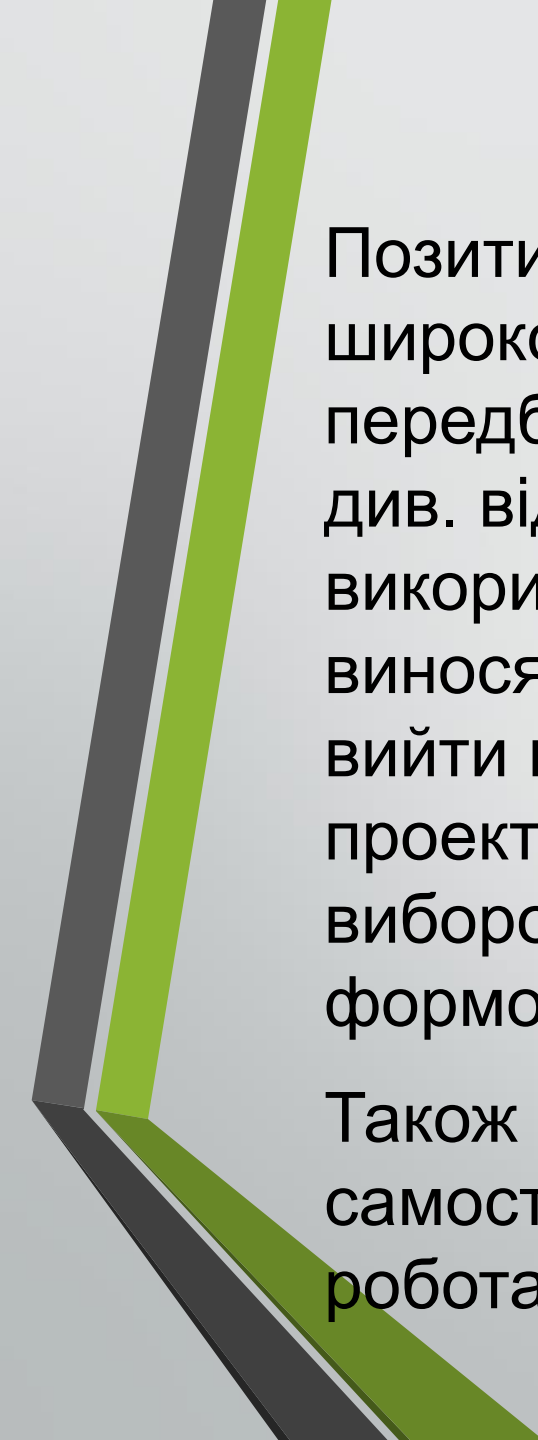
№ п/п	Варіанти відповідей	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	Теми, орієнтовані на повторення і закріплення матеріалу	33	48,5%
2.	Теми, спрямовані на вивчення окремих питань, які не є важливими, обов'язковими, а більше надають довідкову інформацію для загального розвитку	26	38,2%
3.	<u>Теми, орієнтовані на поглиблене (детальне) вивчення окремих питань матеріалу</u>	51	<u>75%</u>
4.	Теми, що дозволяють вийти на дослідницьку діяльність з можливістю виконання проектного завдання в команді	37	54,4%
5.	Окремі практико-орієнтовані теми (розділи)	30	44,1%
6.	Теми, що пов'язані з науковими інтересами здобувача	28	41,2%
7.	Важко відповісти	1	1,5%

Типи завдань, які науково-педагогічні працівники найчастіше дають здобувачам для самостійної роботи

№ п/п	Варіант відповіді	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	Завдання різного рівня складності, рівень визначається викладачем	26	38,2%
2.	Завдання різного рівня складності, рівень завдання за вибором здобувача	16	23,5%
3.	<u>Індивідуальні творчі завдання</u>	58	<u>85,3%</u>
4.	<u>Типові завдання з конкретної теми</u>	34	<u>50%</u>
5.	<u>Проектне завдання для виконання в команді</u>	46	<u>67,6%</u>
6.	Одне завдання на всіх	13	19,1%

Форми самостійної роботи, які є найбільш значущі, цікаві для здобувачів

Форми	Кількість відповідей
Рішення типових і комплексних завдань	23 (33,3%)
Участь в студентських конференціях і олімпіадах	17 (24,6%)
Підготовка та участь у рольовій грі	22 (31,9%)
Рішення кейсів	31 (44,9%)
<u>Робота в команді над проєктом</u>	35 (50,7%)
Проведення польових досліджень	10 (14,5%)
Підготовка наукових публікацій	21 (30,4%)
<u>Підготовка презентації</u>	33 (47,8%)
<u>Робота в мережі Інтернет</u>	33 (47,8%)
Робота з ресурсами бібліотеки	7 (10,1%)

Позитивним фактом є те, що науково-педагогічні працівники широко застосовують в своїй роботі завдання, які передбачають роботу здобувачів в команді (67,6% опитаних – див. відповіді викладачів щодо типів завдань, які вони використовують найчастіше; відповіді на питання щодо тем, які виносяться на самостійне вивчення: теми, що дозволяють вийти на дослідницьку діяльність з можливістю виконання проектного завдання в команді (54,4%)), що співпадає з вибором здобувачів: робота в команді – є значущою і цікавою формою роботи для здобувачів.

Також викладачі можуть активно застосовувати при організації самостійної роботи такі її форми як підготовка презентації та робота в мережі Інтернет

Форми аудиторних занять, які спонукають здобувачів до самостійного пошуку

Форми	Кількість відповідей
Лекція	28 (40,6%)
Семінар	32 (46,4%)
<u>Практичне заняття</u>	49 (<u>71%</u>)
Лабораторне заняття	4 (5,8%)
Виробнича практика	17 (24,6%)

Практичне заняття (71%) посідає перше місце серед форм аудиторних занять, які спонукають здобувачів до самостійного пошуку.

Цей факт слід враховувати при розробці навчальних планів освітніх програм

Навчально-методичні матеріали, якими здобувачі керуються при виконанні завдань, винесених на самотійне вивчення

№ п/п	Варіант відповіді	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	<u>Матеріали лекцій</u>	45	<u>65,2%</u>
2.	Навчальний посібник	26	37,7%
3.	Матеріали, які розміщені у Google Classroom	39	56,5%
4.	Плани і методичні рекомендації щодо виконання завдання	30	43,5%
5.	<u>Додаткові джерела інформації</u>	44	<u>63,8%</u>
6.	<u>Література, доступна у мережі Інтернет</u>	58	<u>84,1%</u>
7.	Література у бібліотеці Університету	10	14,5%

Види методичного забезпечення, які науково-педагогічні працівники використовують в роботі зі здобувачами

№ п/п	Види методичного забезпечення	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	<u>Навчальний посібник</u>	45	<u>66,2%</u>
2.	Методичні вказівки до виконання самостійної роботи	39	57,4%
3.	Збірник задач	13	19,1%
4.	Пакет завдань різного рівня складності	17	25%
5.	<u>Пакет творчих завдань</u>	47	<u>69,1%</u>
6.	Пакет типових завдань до кожної теми	31	45,6%
7.	Зразки виконання роботи	24	35,3%
8.	<u>Онлайн курси / онлайн джерела до вивчення</u>	43	<u>63,2%</u>

Види допомоги здобувачам з метою організації їх самостійної роботи

№ п/п	Варіант відповіді	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	План і письмові рекомендації щодо виконання завдання	39	56,5%
2.	Усний інструктаж до роботи	22	31,9%
3.	Можливість коригування роботи	27	39,1%
4.	Зразок виконання роботи	48	69,6%
5.	Отримання зворотного зв'язку від викладача за результатами оцінювання самостійної роботи	44	63,8%

З метою організації ефективної самостійної роботи здобувачі хотіли б мати: зразок виконання роботи (69,6%), зворотній зв'язок від викладача за результатами оцінювання самостійної роботи (63,8%), план і письмові рекомендації щодо виконання завдання (56%)

Щодо формату, в якому здобувачі отримують рекомендації щодо літератури / навчальних матеріалів, необхідних для виконання робіт

№ п/п	Варіанти відповідей	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	Прописано у силабусі	55	80,9%
2.	Усно ознайомлюю здобувачів	53	77,9%
3.	Надаю інформацію на прохання здобувачів	32	47,1%

Науково-педагогічні працівники також додали свої варіанти відповідей: «Список літератури надається до кожної теми курсу», «Для кожного завдання формую детальну інструкцію», «Надаю завдання з поясненнями та посиланнями на джерела в Google Classroom», «В завданнях для самостійної роботи, в гугл-класі, в презентації до лекції», «Публікую в гугл-класі посилання на рекомендовані джерела», «Прописано у Classroom»

Щодо пояснення здобувачам критеріїв оцінювання

№ п/п	Варіанти відповідей	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1.	Так, проговорюємо на початку курсу	67	98,5%
2.	Так, якщо просять пояснити	12	17,6%
3.	Ні, бо це прописано в силабусі	2	2,9%
4.	Ні, і критерії не прописані в силабусі	0	0
5.	Важко відповісти	0	0

Викладачам було поставлене питання «Чи пояснюєте Ви здобувачам критерії оцінювання?» і пропонувалось обрати відповіді з наступних варіантів (без обмеження у кількості виборів). Отримані результати представлені у таблиці.

Викладачі надали також свої варіанти відповідей: «Критерії уточнюються відповідно до завдань», «Обговорюємо постійно, якщо в цьому є необхідність»

Чи знають здобувачі критерії оцінки виконання завдань самостійної роботи на початку виконання завдання

Варіанти відповідей	Кількість відповідей
Так	46 (66,7%)
Ні	4 (5,8%)
Важко відповісти	19 (27,5%)

На питання «Чи знаєте Ви критерії оцінки виконання завдань самостійної роботи на початку виконання завдання?» більшість опитаних здобувачів – 66,7% надали позитивну відповідь.

В той же час, можна вважати, що третина опитаних здобувачів (33,3%), які надали відповіді «ні» та «важко відповісти», не знають критеріїв оцінювання виконання завдань самостійної роботи на початку виконання завдання